Kolik podob má naše já? Doktorandka ze Sutnarky zkoumá identitu digitální generace

14.7.2026 - Monika Bechná | Západočeská univerzita v Plzni

Sociální sítě změnily nejen způsob, jakým spolu komunikujeme, ale také náš přístup k utváření vlastní identity. Jak tuto proměnu zachycují současní umělci? Odpovědi hledá ve svém uměleckém výzkumu doktorandka Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara ZČU Nicole Langrová.

Každý den po sobě zanecháváme digitální stopu. Na sociálních sítích, v online komunikaci i v obrazech, které o sobě vytváříme. Nakolik tyto podoby utvářejí naši identitu? A co vypovídají o generaci, která nikdy nepoznala svět bez internetu? Právě těmito otázkami se zabývá doktorandka Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara ZČU Nicole Langrová. Ve svém doktorském projektu zkoumá, jak umělci a umělkyně generace takzvaných digital natives prostřednictvím různých médií vytvářejí a reflektují vlastní identitu.

Nicole, představte prosím stručně svůj doktorský projekt, čemu se věnujete?
Ve svém doktorském projektu se zabývám generací, do níž sama patřím. Jsme to my, kdo jsme vyrůstali a žijeme ve světě zásadně ovlivněném přítomností ICTs (informačních a komunikačních technologií, pozn. red.). Především internet a sociální sítě byly součástí našeho dospívání a propsaly se do mnoha oblastí našich životů. Do způsobů, jakými se socializujeme, jak přistupujeme k viditelnosti, jak zacházíme s informacemi a nejednoznačností jejich pravdivosti, ale také do toho, jak pojímáme sami sebe a vlastní identitu. Právě identita a její komunikace jsou jádrem mého výzkumu. Zajímá mě například otázka autenticity ve vztahu k desítkám až stovkám podob, které si od raného věku vytváříme na různých platformách. Přijde mi důležité věnovat se tématu *jáství* u generace, která žije v době označované jako postpravdivá a sledovat, jak se rozpad, fragmentace a nejednoznačnost informací mohou projevovat v tom, jak sami k sobě přistupujeme. Skrze umělecký výzkum, především z pozice kurátorky, zkoumám, jak se umělci a umělkyně generace digital natives prezentují a jaké strategie k tomu volí. Současně s autory a autorkami na toto téma paralelně rozvíjíme výstavu v digitálním i fyzickém prostoru. Je to specifický vztah, nejde jen o technickou gramotnost či zkušenost, ale o myšlení v daném médiu a v rámci dané platformy.

Pracujete s pojmem intermediální autoportrét. Co označuje?
Autoportrét ve svém výzkumu pojímám velmi široce, jako formu vizuálního vyjádření sebe sama. Vazba na konkrétní médium pro mě proto není určující. Zvlášť v současnosti, kdy je digitální sféra tak silně provázaná s tou fyzickou, mi připadá podstatnější sledovat, jak se autoportrét pohybuje a mění napříč médii.

Jaké faktory tedy podle Vás podmiňují naši sebeprezentaci v online prostředí?
Na tuto otázku existuje řada studií a výčet těchto faktorů se s postupným technologickým vývojem, ale také s proměnami jednotlivých platforem a jejich mechanismů, stále rozšiřuje. V kontextu svého výzkumu však vnímám jako jedny ze zásadních aspektů především viditelnost, neodčinitelnost vlastní digitální stopy a částečnou anonymitu publika, které nelze kontrolovat. Jaké strategie používáme pro vytváření našeho autoportrétu v digitálním prostředí? To je jedna z ústředních otázek mého výzkumu, takže doufám, že na ni budu moct časem přesněji odpovědět. V tomto momentu se věnuji principu maskování a masce jako takové.

V čem se liší přístup digital natives k vlastní identitě a sebeprezentaci od generací, které nevyrůstaly s digitálními technologiemi?

Především v chápání identity jako něčeho fluidního, nejednoznačného a neustále se proměňujícího. To může být osvobozující, protože se tím otevírá prostor pro hru, performanci, hledání i zkoušení různých podob sebe sama. Zároveň to umožňuje vymanit se z kategorizace a normativního zařazování. Současně je však s tímto přístupem spojena i silná nejistota. Vlastní obraz se vrství a fragmentuje, což může komplikovat pokusy o sebe-identifikaci. Přijmout, že není nutné se jednoznačně pojmenovat nebo k něčemu přiřadit, že můžeme paralelně existovat v několika verzích sebe sama a že autenticita může spočívat také v performanci či fikci, není jednoduché. Zvlášť pokud se s podobnými podmínkami v takovém rozsahu setkáváme historicky poprvé.

Rozhovor je součástí série představující doktorandy Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni a jejich výzkumná témata. Fakulta nabízí tříleté prezenční doktorské studium v programu Mezioborový výzkum prostřednictvím vizuální umělecké tvorby, který propojuje uměleckou tvorbu s výzkumem. Je určen těm, kdo chtějí prostřednictvím vlastní tvůrčí praxe zkoumat otázky současného světa a hledat nové způsoby poznání.

https://info.zcu.cz/Kolik-podob-ma-nase-ja--Doktorandka-ze-Sutnarky-zkouma-identitu-digitalni-generace/clanek.jsp?id=9797